

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in

Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS:
45 D, mesečno 15 D; za ir

pol leta 90 D, za četrt leta
D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552

LJUBLJANA, dne 16. decembra 1924.

Telefon št. 552.

STEV. 149.

Očita kršitev zakona.

Tovarniška poslopja so v Sloveniji izven Ljubljane po bivših avstrijskih dvornih patentih, ki imajo moč zakona, trajno oproščena hišnega davka. Vsled tega so ta poslopja po pripomni 12. IV. št. 1 k tarifni postavki 12. zakona o taksah in pristojbinah oproščena tudi dopolnilne prenosne takse, ker zakon izrecno določa, da so dopolnilne prenosne takse oproščene vse nepremične imovine, ki so trajno oproščene plačevanja zgradarine.

Generalna direkcija posrednjih davkov, ki ima po čl. 43 taksnega zakona izdajati za izvajanje zakona potrebna pojasnila, tolmačenja in navodila, obvezna za vsa oblastva, je z razpisom z dne 8. aprila 1924, št. 14.588, poosttrila zakon v toliko, da je naročila podrejenim oblastvom, da smejo priznavati taksno prostost samo onim tovarniškim poslopijem, katera so poleg zgradarine oproščene tudi pridobnine.

S tem je generalna direkcija prekoračila svoj delokrog, ker je upravičena izdajati pojasnila in tolmačenja samo v okviru zakona, ne pa odrediti poosttritve zakona in vezati zakonske ugodnosti na ostrejšje pogoje, nego je to storil zakonodajalec sam.

Naša davčna praksa je stroga in izrablja vse finese bivših avstrijskih zakonov za fiskalne namene, vendar pa vedno le v okviru in po zmislu zakonov. Tekom časa smo ponovno imeli priliko zabeležiti kako »ekstraturo« podrejenih organov, nismo pa še doživeli, da bi se storjeni pogreški ne sanirali prizivnim potom ali tudi nadzorstvenim potom. Prvič moremo danes zabeležiti vest, da centralno oblastvo s svojim tolmačenjem očito krši zakon in da kljub mnogobrojnim predstavkam in še tako izčrpnem utemeljevanju taksne prostosti tovarniških poslopij vztraja na svojem zakonitem stališču.

Neko večje industrijsko podjetje v ljubljanski okolici se je pritožilo proti predpisu dopolnilne prenosne takse od vrednosti tovarniškega poslopja, ki je trajno oproščeno zgradarine (hišnega davka). Generalna direkcija posrednjih davkov je na podlagi omejenega razpisa določila, da je priziv po zakonu neutemeljen, ker bi moralo poslopje poleg hišnega davka

oproščeno biti tudi pridobnine. Generalna direkcija bi morala to svojo trditev podkrepiti z zakonom, a tega ni storila, ker njeno tolmačenje nima osnove niti v zakonski določbi, niti v dosednji praksi.

Utemeljitev, da bi moralo biti tovarniško poslopje poleg hišnega davka oproščeno tudi pridobnine, pa tudi ni pravilna, kajti davčna dolžnost za pridobnino po zakonu o osebnih davkih je osebna in popolnoma neodvisna od nepremične imovine ter se veže edino na pravne in gospodarske subjekte, ne pa na objekte.

Dvomimo, da je ministru za finance znana ta protizakonita praksa, ki nalaga v Sloveniji ravno podjetjem, katera nosijo že občutna druga bremena, še novo breme v obliki povišane dopolnilne prenosne takse. Apeliramo nanj in ga prosimo, da napravi v tem oziru red v generalni direkciji posrednjih davkov in pripomore zakonu do veljave.

Zračna pošta v Ameriki in zračni promet v Srednji Evropi.

V sredini leta 1918 je poštna uprava Zedinjenih držav Severne Amerike uvedla poskusno zračno pošto progo med Newyorkom in Washingtonom. Iz teh početkov so se polagoma razvile zračne proge Newyork — Cleveland, Cleveland — Chicago, Chicago — Omaha, Omaha — Cheyenne, Cheyenne — Salt Lake City, Salt Lake City — San Francisco. S tem pa je bil tudi ameriški kontinent zvezan od oceana do oceana potom zračnega prometa.

Poštna letalna služba se je začetkom vršila samo po dnevi. V avgustu 1923 pa so poskušali tudi ponočne polete. Razsvetili so približno 1500 km dolgo progo Chicago — Cheyenne in so leteli tudi ponoči. Poizkusi so vzbudili ogromno pozornost, obenem pa so se prav dobro obnesli, tako, da je kongres dovolil denarna sredstva za redno dnevno in nočno poštoletalsko službo. Približno 4300 km dolgo progo od oceana do oceana prelete v 32—35 urah po vremenskih in vetrovnih razmerah.

K prometu so pripuščene vse poštne pošiljke, da le odgovarjajo predpisom

paketnega prometa, ki veljajo za notranjost USA in da leži namembna postaja najmanj 480 km oddaljena od oddajne postaje. Cena znaša 8 centov za unco (unca = 28.25 g) za eno delno progo. Proga Newyork — San Francisco je razdeljena v tri delne proge. V tem znesku je tudi že vračunana poština za nadaljno ekspedicijo pošiljk, katerih namembna postaja ni obenem tudi postaja zračne pošte. Uporabljajo se lahko tudi posebne znamke za 8, 16 in 24 centov, vendar pa ni njih uporaba pogoj.

Poštna uprava polaga veliko važnost na to, da se po zračni pošti doše pošiljke kar najhitreje dostavijo. V dveh letih obstoja te poštne službe so prevozili po zraku nad 16.000 kg poštne pošiljke. Od teh se je izgubilo samo nekaj nad 55 kg. Iz tega je razvidno, da nudi zračna pot kolikor toliko veliko sigurnost in je obenem tudi zanesljiva.

Tudi v Evropi imamo že dosti razvito zračno pošto, ki je spojena obenem tudi z osebnim prometom. Glavne evropske letalne družbe so pod francoskim vplivom stoječa Franco-Roumaine in njej afilirane družbe in pa nemška ali pa vsaj pod nemškim vodstvom obratujoča Trans-Europa-Union, katere glavni delničar je Junkers Werke, tovarna onih znanih zračnih limuzin iz aluminija. Po statističnih podatkih so ravno Junkers-aeroplani danes najboljši in najzanesljivejši za osebni promet.

Glavne proge Franco-Roumain so: Paris—Praga—Varšava, Paris—Strasbourg — Dunaj — Beograd—Bukaresta, ki vozi tudi po potrebi v Carigrad in Atene.

Trans-Europa Union obratuje danes v Srednji Evropi:

Berlin—Königsberg i. pr.—Moskva (ruska sekcija),

Berlin — München — Dunaj — Budimpešta — Beograd — Sofija — Carigrad — Angora in odtod angleška linija v Bagdad in Indijo,

Berlin — Varšava,

Berlin — Zürich,

Berlin — Amsterdam.

Razen tega ima še vsaka izmed teh družb svoje lokalne proge, ki pa v splošnem ne pridejo v poštev.

Po novejših poročilih namerava Trans-Europa-Union ustanoviti progo Dunaj—Rim, ki bi šla preko Ljubla-

ne, kar bi bilo za naše trgovske kroge jako ugodno. Z razumevanjem, s katerim je naša vojaška uprava šla temu načrtu nasproti, da je dovolila za tovrstne poizkusne vožnje nemoten prehod preko našega ozemlja, je gotovo pripomoglo, da se izvede ta za vse kroge tako ugodni načrt čimpreje.

Nova pota v knjigovodstvu.

Resni časi, katerim se bližamo, zakoniti predpisi za vodenje trgovskih knjig in potreba teh v davčnih zadevah, silijo opreznega trgovca, da vodi knjige. Res da skuša naše trgovstvo udovoljiti tem zahtevam po svojih močeh, res je pa tudi, da se v številnih slučajih temu vprašanju ne posveča tista pažnja, ki jo važnost zahteva. Ako si ogledamo knjigovodstva naših podjetij v praksi, morama žalibog konstatirati, da povprečno ne odgovarjajo niti splošnim zahtevam urejenega knjigovodstva, niti interesom trgovca samega. Navadno vidimo takozvana enostavna knjigovodstva, ki ne morejo dati o poslovanju prav nobene slike in pokažejo šele koncem leta uspeh ali neuspeh podjetja. Taka knjigovodstva ne pomenijo med letom ničesar, ker ne morejo opozoriti pravočasno na pretečo nevarnost izgub. Iz podatkov, ki jih tako knjigovodstvo nudi, je nemogoče črpati pouk za nadaljnje vodenje podjetja. Te pomanjkljivosti se v onih dobrih časih, ko je vsaka trgovska operacija končala z dobrim uspehom, niso opazile, danes pa, ko smo se zopet povrnili k normalnemu delu, je za vsakega trgovca od izredne važnosti, da še med letom izve, kako vplivajo njegove operacije na sestav njegovega premoženja, da ga pravilno vodene knjige pravočasno opozore na srečne kupčije, pa tudi na napake slabega poslovnega vodstva. Tudi v slučaju nesreče skrbno vodene knjige znatno olajšajo položaj reelnega trgovca. Upniki, ki se iz pravičnega knjigovodstva lahko prepričajo, da je dolžnik brez lastne krivde zabredel v težkočo, mu bodo gotovo drugače šli na roko, kakor če so knjige površno vodene ali jih sploh ni. Omenjamo nadalje važnost dobrega knjigovodstva v vseh davčnih zadevah. Dokaže se lahko vsaki čas uspeh poslovnega leta, točen poslovni promet (važno radi tozadevnega davka) itd. Marsikatera izguba in neprijetnost bi bila našemu trgovstvu prihranjena, ako bi svoje na-

LISTEK.

Industrijska razstava v Parizu.

(Nadaljevanje.)

Dne 5. decembra se je otvorila v Veliki palači IX. aeronautična razstava (Le neuvième Salon de l'Aéronautique), ki ima trajati do 21. t. m. Zastopana je tudi vojaška aviatika. Razstavilo je 125 velikih tvrdk, večinoma francoskih. Vse, kar se je na tem zanimivem polju izumilo in doseglo v zadnjem času, je tu na ogled, od največjih, popolnoma kovinastih letal pa do najmanjših sestavin motorja, aril, krmila in ostale opreme. Veliko pozornost vzbuja izpodbuda s strani merodajnih oblasti za vstop v aviatične šole, da se s tem aviatika razširi in popularizira. Vojakom, ki hočejo vstopiti v aviatične formacije, se nudijo velike ugodnosti. Zanimiva je statistika. »Air Union« primerja parobrodarstvo v prvih letih njegovega razvoja z uspehi aviatike do l. 1924 in konstatira, da se je n. pr. v ameriških vodah potopilo od l. 1810 (začetek parobrodarstva) do l. 1839 nič manj kot 228 ladij, pri čemer je po uradnih podatkih

našlo smrt 6722 oseb. Na zračni progi Pariz—London, ki jo je preletel prvi Bleriot v juliju 1909 pa se je ponesrečilo od onega časa samo 5 letal in 16 oseb, dasi se je proga preletela že 12.509 krat a skupno 45.900 potniki in 1762 tonami prtljage, ki je bila vredna 542 milijonov frankov in katere se je izgubilo samo za 146.345 frankov. Konkluzija: zračna pot je razmeroma varnejša kot vodna. Res je, da se zrakoplovstvo ravno v Franciji z neverjetno brzino razvija. Na velikem zrakoplovnem pristanišču le Bourget pri Parizu, kjer se za par frankov lahko popelješ na »izlet« po zraku in kjer se stekajo vse velike zrakoplovne proge, je znašal promet v času od 1. do 10. novembra t. l. samo za redne proge 106 letal, 234 potnikov, 22.721 kg tovornega blaga in 84 kg pošte. Zanimiva je zračna proga Pariz — Buenos — Ayres ob vzhodnem obrežju Španije, severozapadnem Afrike in vzhodnem Južne Amerike, skupno okoli 12.500 km, ki se preleti z vsemi odmori vred v 9 dneh (od tega z ladjo le 2700 km Dakar—Narona), dočim trajna običajna vožnja 21 dni. — Zanimanje za aviatično razstavo je v publiku znatno, a vendar mnogo manjše kakor za avtomobilsko.

Na Martovem polju je bila v nalašč zanj zgrajeni stavbi v času od 21. oktobra do 9. novembra velika razstava gospodinjstvenega orodja (Salon des Appareils ménagers), ki jo je priredilo ministerstvo prosvete, oddelek za znanstvena in industrijska raziskavanja in za izumitve. Omenjam jo, da pokažem, koliko pozornost posveča francoska vlada tudi navidez manj važnim zadevam, ki so segale mnogokrat globoko v bistvo ljudskega blagostanja. Lično opremljeni in ilustrovani katalog obsega na 178 straneh na tisoče novih orodij in strojev, ki dajo vsakemu, ki se jih hoče posluževati, nebeški mir že tu na zemlji, kajti nadomestijo mu kuharico, deklo, hišno in perico, skratka vse, kar je dandanes drago, redko, nedosegljivo. »Genijalni mož, ki je izumel nož za nadržanje in lupljenje krompirja. Je koristil človeštvu najmanj toliko, kot oni, ki mu bo kedaj odkril resnično osebnost Shakespeareja« — piše Louis Fereat v katalogovem uvodu. In Clément Vautel dostavlja: Izumitve na polju praktičnega gospodinjstva so za človeštvo — vsaj za njega polovico — prav tako važne kakor aviatika, brezžični telefon in volilno pravo... Človek, ki je izumil pralni stroj, je filantrop v pravem

menu besede! — Najbolje pa je utemeljiti važnost razstave v duhovitem sestavku, natisnjemem v istem katalogu, član upravnega sveta gori omenjenega prosvetnega oddelka J. L. Breton, član Akademije znanosti in bivši minister narodnega zdravja: »Tradicionalni način gospodinjstva ne zadošča več. Kakor se more n. pr. v kuhinji in v sobah še rabiti umazani premog, ki je poleg tega, da pokvari peč, posodo in jed ter povzroča okuži zrak, tudi škandalozno drag, ker ga ostane največji del za kuhanje in greje sobe nerabnega! Le napravimo račun. Če potraji rodbina samo kilogram premoga na dan, se da z racionalnim kurivom v desetih milijonih rodbin prihraniti deset milijonov kilogramov premoga na dan, to je na leto 3.600.000 ton. In tako se da do izračunati vse ogromne izgube časa, truda in denarja, ki jih trpi človeštvo leto za letom po nepotrebnem...«

Res je, da se v naprednejših mestih premog, vsaj v kuhinji, le še redko uporablja. Največji pariški hoteli z velikimi kuhinjskimi obrati se poslužujejo v kuhinji samo še plina in izdeležljivosti stvari, da se jim moraš čuditi. Človek, ki je izumil pralni stroj, je filantrop v pravem

povedi moglo dokumentirati s pravilno vodenimi knjigami.

Da tudi na tem polju stopimo za korak naprej in da se omogoči vsakemu, tudi malemu podjetniku, da si vpelje ali preuredi svoje knjige na način, ki resnično odgovarja vsem zahtevam, se je ustanovil v Ljubljani »Fides«, revizijski in komercialni biro, ki naj bi bil na razpolago trgovcem in obrtnikom za vsa knjigovodstvena in bilančno-tehniška dela. »Fides« vpeljuje nova knjigovodstva, preureja zastarele sisteme, izdeluje bilance, mesečne zaključke itd. enkrat ali v rednih presledkih. Na razpolago je zlasti manjšim in srednjim obratom, ki si ne morejo nastaviti lastnega knjigovodstva, žele pa imeti jasno sliko o svojem podjetju. Vsa dela se izvršujejo po izurjenih uradnikih, strogo strokovno in je absolutna tajnost zagotovljena. Glej današnji oglas!

Obrtno sodišče.

Plača in odpovedna doba pri službenih razmerjih v smislu obrtnega reda in zakona o trgovskem pomožnem osebju.

(Nadaljevanje.)

Obrtno sodišče je tožbenemu zahtevku ugodilo. Sodbo je opiralo v prvi vrsti na toženkino priznanje, da je prevzela prejšnjo tvrdko in z nje imi uradniki tudi tožitelja. Toženka je ugovarjala, da je s tožiteljem kakih 14 dni po prevzetju sklenila ustno pogodbo, s katero se je dogovorilo izrecno šesttedenski odpovedni rok za vsak čas, res se pa pismena pogodba ni podpisala. Doklada se sploh ni pogodila.

Priča N. je izpovedal, da je toženka nameravala z vsemi uradniki skleniti pismene pogodbe. Priča je sestavljal vse uradnike enak pogodbeni obrazec, ki se je pomnožil na pisalnem stroju. Te obrazce imel je potem ravnatelj K. izpolniti s posameznimi uradniki. Ko ga je izpolnjeval s tožiteljem in prišel do točke, zadevajoče odpovedni rok, je glede tega vprašal tožitelja in ta mu je odgovoril: »6 tednov.« Ravnatelj je potem obrazec izpolnil s to številko, besedi »vsaki čas« bili sta pa v obrazcu že prej vpisani. Priča ni mogla potrditi, da je ravnatelj, ki je obrazec pogodbe sproti prebiral, prebral tudi te besedi. Pogodbe se od vseh uradnikov niso podpisale.

Pismena pogodba se torej ni oklonila, ker se ni podpisala. S tem da je ravnatelj pri izpolnjevanju obrazca sproti prebiral obrazec, je bil pa pomenek tudi tako nerazločen in površen, da se ne more trditi, da se je s tem ustmeno sklenila resna in določna pogodba, kakor to zahteva § 8890. d. z. Zaradi tega se zamore le sklepati, da pogodbe glede odpovednega roka med strankami sploh ni bilo. Veljati ima zakonita odpovedna doba § 20 zakona o trgovskih nastav-

ljencev, torej šesttedensko odpoved za kolekarično četrletje. Ker se je tožitelju služba odpovedala 1. julija, bilo bi se mu v smislu zakona moralo odpovedati za konec meseca septembra. V smislu § 29. c. z. bil je tožitelj opravičen zahtevati pristojne mu prejemke do konca septembra. Ker mu je toženka plačala mesečno plačo samo do 15. avgusta, opravičen je zahtevati plačo še za nadaljni pol-druhi mesec v znesku 4500 Din.

Gre mu pa tudi doklada 40 Din na dan, kajti imel je to doklado pri prejšnji tvrdki in ker ga je toženka prevzela brez posebne pogodbe ima mu poleg mesečne plače plačati tudi enako doklado za čas od 16. avgusta do konca septembra. Da gre tožitelju v obče tudi doklada, tega se je toženka očitno zavedala, kajti tudi priča N. je potrdila, da je bil enkrat govor o tej dokladi in jo je toženka res tožitelju izplačala za čas do 15. avgusta. Sicer gredo po službojemalcu, če ni tozadevne pogodbe, v smislu § 6. zak. o trgovskih nastavljenicah okoliščinam primerni prejemki. Ker je pa toženka prevzela tožitelja od prejšnje družbe brez posebnega tozadevnega dogovora, more se smatrati za primerne le one prejemke, ki jih je toženec imel pri prejšnji družbi, torej mesečno plačo z dokladami vred. V prevzemu tožitelja kot uradnika od prejšnje družbe brez posebnega dogovora glede njegovih prejemkov, je pa videti tudi dejanje, iz katerega se da brezdvomno sklepati, da je toženka molče v smislu § 863. o. d. z. privolila v plačevanje istih prejemkov kakor jih je imel pri prejšnji družbi. Tozadevni zahtevek je vsled tega opravičen.

(Dalje sledi.)

TRBOVELJSKI PREMAG, DRVA, KOKS, ANGLESKI PREMAG, SLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.

Plačilo tudi na obroke!

Trgovina.

Naslovi zastopstev ameriškanskih tvrdk in njih zastopnikov v Sloveniji. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je naprosena po ameriškanskem konzulatu, da mu naznani naslove vseh zastopnikov, ki imajo zastopstva ameriškanskih tvrdk v Sloveniji z navedbo naslova zastopane ameriškanske tvrdke. Da bo mogoče prošnji ameriškega konzulata vstreti in ker bo navedba predmetnih naslovov gotovo v interesov tukajšnjih zastopnikov, se vabijo vse tvrdke, ki imajo zastopstva ameriškanskih tvrdk, da naznanijo Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani najkasneje do dne 20. decembra 1924: a) svoj natančen naslov in naslov ameriškanske tvrdke, ki jo zastopajo in b) nje obratni predmet obojstrano blago, ki ga razpečavajo ali nakupujejo zanje.

manger pour bien viure). Spisal ga je Edouard de Pomiane (aristokrati so se vedno zanimali za gastronomijo), izdala »Znanstvena družba za higijenično prehrano« (Société scientifique d'Hygiène alimentaire), nagradila pa sama Francoska Akademija. — Razen tega sem se čudil milu, ki ti odstrani v hipu vsakovrstne madeže, ne da bi bilo v kaki zvezi z lugom, sodo ali peskom, in ki je povrh še antiseptično (Savon Sciure). Važno posebno za človeka, ki »si s tinto prste maže«. — Tudi stroj, ki ti melje sladkor, kavo, žito, sočivje, kruh in meso vse vprek, je vzbudil moje posebno dopadajenje in ga morem vsaki gospodinjki kar najtopleje priporočiti; stane samo 30 frankov. — Za naše turiste bi bil zanimiv »Samorestaurant«, zabojček iz aluminija, 30 cm dolg in 20 cm širok, ki je ognjišče in shramba za vso potrebno posodo in jedilno orodje obenem. — Nad vse pa se mi je prikupila tvrdka, ki je vsakemu posetniku razstave, kateri se je izkazal z vstopnico, postregla brezplačno z izvrstnimi, na olju ocvrtimi ribami. Ta način alimentacije je bil zame zato posebno racionalen, ker je bila tudi moja vstopnica brezplačna. Žalibog sem ime trdke pozabil.

F. J.

Preizkušanje čistine zlata in srebra. — Minister trgovine in industrije je predpisal za pregled in žigosanje mer in priprav za merjenje in priprav, s katerimi se preizkuša čistina zlata in srebra, nove takse, ki se prično pobirati s 1. januarjem 1925.

Naš letošnji izvoz. — Vrednost izvoženega napram vrednosti uvoženega blaga v naši državi prvih devet mesecev je v razmerju 111 proti 100. Ker je brez dvoma, da bomo tudi v zadnjem četrtletju t. l. več blaga izvozili nego uvozili, je gotovo, da bo naša letošnja trgovska bilanca tudi po statistiki aktivna. — Številčno je dosegel v prvih treh četrtletjih t. l. naš uvoz vrednost 5995 milijonov dinarjev, izvoz pa 6654 milijonov dinarjev.

Poravnalno postopanje. Uvedlo se je poravnalno postopanje o imovini Stefanije Vertnikove v Ljubljani, stanujoče na Fužinah pri Ljubljani. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v sobi št. 112, 8. januarja 1925 ob desetih.

Pred zvišanjem cen za špirit. — V poučenih krogih se resno zatruje, da moremo v najkrajšem času pričakovati, da se bodo cene za špirit nekoliko zvišale. Hkratu se bodo izpremenili dobavni pogoji v toliko, da se bo oddajal špirit vstevši trošarino izključno le proti takojšnjemu plačilu.

Padanje izvoza železa iz Avstrije v Jugoslavijo. V III. četrtletju t. l. se je izvozilo iz Avstrije v Jugoslavijo samo 81 tisoč kvintalov železa in železnih proizvodov, medtem ko se je izvozilo v I. četrtletju t. l. okoli 150 tisoč kvintalov. Nasprotno je izvoz strojev iz Avstrije v Jugoslavijo narasel od 6400 kvintalov v I. četrtletju na 10.500 kvintalov.

Uvozna dovoljenja za vino na Čehoslovaško. — Uvozna dovoljenja za vino na Čehoslovaško v okvirju določenih kontingentov izdaja od dne 1. decembra t. l. edino trgovsko ministrstvo v Pragi. Poslovalnica tega ministrstva v Bratislavi od tega časa dalje ni več upravičena izdajati omenjenih dovoljenj.

Organizacija trgovcev v avstrijski Štajerski. — Trgovci v Gradcu in po deželi, ki prodajajo blago proti plačilu v obrokih, so ustanovili te dni organizacijo, ki ima namen, da jih obvaruje pred prevelikim rizikom. Kakor v predvojni dobi, se pojavlja čim dalje več odjemalcev, ki žele odplačevati kupnino v obrokih. Med njimi so tudi nesolidni ljudje, ki romajo od trgovine do trgovine in kupujejo blago na obroke že v trdi nameri, da obrokov ne bodo poravnali. Organizacija bo sestavljala »črno listo« nepoštenih in sumljivih obročnikov in jo od časa do časa pošiljala svojim članom. Na ta način upa organizacija riziko svojih članov zmanjšati.

Čehoslovaški trgovski stiki z Avstrijo. — Avstrija je v prvi polovici leta 1924 iz Čehoslovaške uvozila za 237 milijonov, na Čehoslovaško pa izvozila za 65 milijonov zlatih kron blaga. Čehoslovaška dobavlja torej Avstriji skoro štirikrat toliko blaga, kolikor Avstrija Čehoslovaški. Industrijska bilanca je nekoliko ugodnejša, kajti od gotovih izdelkov je Čehoslovaška izvozila v Avstrijo za 137, Avstrija pa na Čehoslovaško za 50 milijonov zlatih kron blaga. Uvozni presežek Avstrije znaša 172 milijonov zlatih kron, ki se razdeli na nastopne vrste blaga: živina 2, živila in pi-jace 33, premog 44, druge sirovine in navadno obdelano blago 7 in gotovi izdelki 87 milijonov zlatih kron.

Industrija.

Ukinitve obratovanja nekaterih podjetij v Bosni. — Lesna industrija »Ugar« je ustavila pogon svojih žag in odpustila okoli 500 delavcev. Tvrdka bo ustavila tudi svoje žage v Kramu, Kruščici in Turbetu. S tem bo število odpuščenih delavcev daleč prekočilo 500. Tudi »Elektro-Bosna« v Jajcu namerava v doglednem času prekiniti obratovanje.

Lesna industrija v Begovhanu je tudi ustavila obratovanje.

Madžarski mlini zahtevajo prepoved izvoza žita. — Porast izvoza žita iz Madžarske je imela za posledico stagnacijo izvoza moke. Danes nahajamo na Madžarskem že tako velike zaloge moke, da so mlini morali reducirati svoje pogone na 50 odstotkov. Budimpeštanski in podeželski mlini se bojijo, da bo obstoj posameznih podjetij ogrožen, ako bo še kaj časa trajala stagnacija na tržišču. Trdijo, da izvažajo inozemstvo žito iz Madžarske, da bi zalagalo svoje lastne mlinske z materijalom za predelavo. Zato zahtevajo, da se v interesu obstoja madžarskih mlinov prepove izvoz žita iz Madžarske, da ne bodo primorani popolnoma ustaviti svoje že itak reducirane obrate.

Terjatve ogrske mesne industrije. — Ogrska mesna industrija se nahaja v težki krizi, ker vsled visokih mesnih cen ni več konkurenčna na svetovnem trgu. Konkurenca v naši državi predeluje meso, ki stane 26 do 28 dinarjev, to je približno 30.000 ogrskih kron, rumunsko konkurenco pa celo samo 40 lej, to je 20.000 ogrskih kron, dočim se plačuje meso na Ogrskem v veletrgovini po 35 do 36.000 kron. Razmeroma nizka cena mesa v naši državi in v Rumuniji povzroča, kakor splošno znano, stremljenje obeh držav, da otežijo izvoz živine in mesa z visoko izvozno carino in s tem znižajo ceno v notranjosti države. Ogrska mesna industrija namerava sedaj uvažati in predelovati meso iz obeh držav pod pogojem reeksporta.

Carina.

Carinski prejemki v tretji desetini meseca novembra t. l. Carinarnice so v tretji desetini meseca novembra t. l. pobrale 47.923.304 Din, cel mesec novembra t. l. pa 140.020.665 Din, v novembru l. 1923 pa 156.200.818 Din. V tretji desetini meseca novembra t. l. so največ pobrale nastopne carinarnice: Zagreb 10.993.855 Din, Beograd 10.243.860 Din (na Savi 5.025.947 dinarjev, na pošti 1.093.342 Din in na kolodvoru 4.124.571 dinarjev), Ljubljana 3.359.026 Din, v Mariboru 2.640.916 Din. Med ostalimi carinarnicami v Sloveniji sta največ pobrali carinarnici na Jesenicah (251.797 Din) in na Rakeku (376.393 Din).

Denarstvo.

Obtok novčanic Narodne banke SHS se je od 1. do 8. t. m. povečal za 772 tisoč 118 na 6.035.045.310 dinarjev. Kovinska podloga je oslabela za 5 milijonov 202.676.82 na 482.015.642.62 dinarjev v zlatu. Posojila na menice in vrednostne papirje so se zmanjšala za 29 milijonov 964.772.84 dinarjev na 1 biljon 493.202.191.77 dinarjev.

Valutni carinski koeficient v Italiji je bil v času od 30. novembra do 6. decembra t. l. na 445 (100 osnovna carina in 345 ažiyo).

Obtok novčanic tekom meseca novembra t. l. — Obtok novčanic naše emisijske banke se je tekom meseca novembra t. l. dvignil od 5990 na 6034 milijonov dinarjev, Avstrije znižal od 8213 na 8072 milijard kron, Čehoslovaške znižal od 8586 na 8501 mil. kron, Nemčije zvišal od 1781 na 1863 milijonov državnih mark (1 državna marka = 1 biljon pap. mark), Ogrske znižal od 4635 na 4443 milijard kron, Poljske pa od 504 na 498 milj. zlatov.

Nove podružnice državne hipotekarne banke. — Novi minister za trgovino in industrijo je odredil, da se dne 1. januarja 1925 otvorijo nove podružnice državne hipotekarne banke v Zagrebu, Sarajevu in Banjaluki.

Nova nemška uredba o zlatih bilancah in davki. — Preureditev sedanjih bilanc v Nemčiji na zlato podlago finančna uprava ne bo izrabila za pobiranje davkov. Uredba izrecno določa, da ne morejo številčne izpremembe v bilancah povzročiti nikakega naknadnega obdavčenja. V nekem konkretnem primeru je finančno ministrstvo odločilo, da je preureditev osnovne glavnice, ako se na njo ničesar ne plača, davka popolnoma prosta.

Promet.

Otvoritev železniške proge Užice—Vardište. — Iz Sarajeva poročajo, da se bo službeno otvorila proga Užice—Vardište dne 1. januarja 1925.

spada med najmanj priljubljene, zato pa tem dražje udobnosti domačega ognjišča, bo najbrž prenehalo. V razstavi je bilo videti precejšnje število priprav, ki bi bile po svoji ličnosti lahko v okras marsikateremu salonu, ki ne razširjajo nikakega neprijetnega vonja in ne pobijajo nikoli posode, temveč jo brez najmanjšega truda s strani gospodinjne vestno in brezhibno osnažijo in celo posuše. Na sličen način se snaži srebrnina in železnina. Pralnih strojev je legijon in neštete so priprave za sesanje prahu; sobo lahko greješ na sto načinov; voda ti zavre, če želiš, v kozarcu na mizi in električni tok dobiš iz vsake žice, ne da bi odstranil izolatorno snov in ne da bi jo prerezal. Skratka: kriza delovnih moči bo v kratkem prenehala. Nerodno človeško roko bo povsod nadomestila vedno točna in poslušna mehnična sila. Tako vsaj obeta upravni svet pariškega prosvetnega oddelka za znanstveno raziskavanje in za izume, in moramo mu verjeti, saj je v njem 10 članov Akademije znanosti, več bivših ministrov, tehnikov, šolnikov in mnogo drugih večakov.

Med razstavljenimi predmeti me je kot književnika posebno zanimalo 350 strani obsegajoče delo, ki nosi skromni naslov »Kdor dobro je, dobro živi« (Bien

Iz naših organizacij.

Praznovanje 17. decembra. Zveza trgovskih gremijev in zadrug objavlja, da imajo biti trgovine po odloku velikih županov v Mariboru in v Ljubljani v sredo, dne 17. decembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I., med slovesno službo božjo od 9.—10½ ure v znak proslave zaprte. — Podnačelnik: Fran Zebal.

Gremij trgovcev v Celju objavlja: V kratkem se ima v Ljubljani vršiti konferenca glede voznega reda za lokalni promet v območju direkcije državne železnice v Ljubljani. Z ozirom, ker so tukajšnji in okoliški gospodarski krogi posebno na tem lokalnem prometu zainteresirani, se vsi prizadeti vabijo, da nemudoma sporoče gremiju svoje želje odnošno zahteve, in bi na podlagi teh ukrenili potrebne akcije za izboljšanje našega lokalnega prometa. Poudarja se, da je tu možnost dana, da se bodo naše zahteve v tem pogledu v čira večji meri ugodno rešile, pač pa je potreba, da se vsak predlog primerno konkretizira. S tem je dovoljna prilika dana, da se vsak lahko izjavi, kakšen lokalni promet si gospodarski in ostali krogi želijo, ali je dovolj, da imamo ugodne zveze po Savinjski dolini, ali so morda razni krogi zainteresirani na tem, da se uvede direktni promet med Rogaško Slatino in Celjem in celo med Celjem in Zidanim mostom? Zadeva je za celjsko gospodarstvo silno važnega pomena, vsled tega tudi pričakujemo, da se prizadeti odzovejo s primernimi predlogi.

Davki in takse.

Izvozne prijave niso zavezane taksi. — Generalna direkcija carin je pred kratkim poslala vsem carinarnicam navodilo, da carinske izvozne prijave niso zavezane taksi po tarifni postavki 202.

Ljubljana v statistiki za dohodnino za l. 1913. in 1923. (Podatki l. 1923. so navedeni v oklepaju.) — Ljubljana je imela l. 1913. 39.602 prebivalca, koncem leta 1921. ob zadnjem ljudskem štetju pa 53.306. Od teh jih je plačevalo dohodnino 5338 (4060). Število davkoplačevalcev je za leto 1923. le navidez nižje, nego je bilo leta 1913., kajti leta 1913. so všeti v število davkoplačevalcev vsi državni uradniki, četudi niso imeli razen službenih prejemkov nobenih drugih dohodkov, dočim so l. 1923. državni nameščenci plačevali davek od svojih službenih prejemkov po zakonu bivše kraljevine Srbije in so za to leto šteti med davkoplačevalce le oni državni nameščenci, ki so imeli poleg službenih prejemkov še druge dohodke. — Dohodki obdačenih oseb so bili ocenjeni: iz zemljišča na 241.747 kron (9.623.728 K), iz poslopij na 1.602.843 K (9.534.564 K), iz samostojnih podjetij in opravil na 6.301.966 K (248.856.700 K), iz služb. prejemkov na 10.647.835 K (89.610.564 K), iz glavnične imovine na 2.131.929 K (8.882.360 K), drugi dohodki na 334.447 K (13.926.296 K). Celotni dohodki so bili ocenjeni na 21.260.767 K (380.434.212 K), odbitki so znašali 1.265.531 K (5.553.356 K), čisti dohodki pa 19.995.236 K (374.880.856 K). Predpis dohodnine je znašal 380.656 K (53.779.820 K). — Od obdačenih oseb je imelo l. 1913. dohodke izpod 1200 K: 30, od 1200 do 1300 K: 333, od 1300 do 1400 K: 358, od 1400—1600: 650, od 1600—2000: 936, od 2000—2400 K: 583, od 2400 do 3000 K: 585, od 3000—3600 K: 406, od 3600—4400 K: 358, od 4400 do 5800 K: 242, od 5200—7200 K: 371, od 7200—9200: 171, od 9200—12.000 K: 182, od 12.000—20.000 K: 121, od 20.000 do 40.000 K: 44, od 40.000—100.000 K: 17 in eden od 100.000—200.000 K. — V l. 1913. je imelo 20.000—200.000 K dohodkov 3500 oseb, to je skoro 90%, višje dohodke pa le 353 osebe.

Davčna administracija v Ljubljani razglašča: V smislu čl. 204. finančnega

zakona za leto 1924-25 z dne 31. marca 1924, Ur. l. št. 140-43, str. 269, se da na znanje, da se je odmera občne pridobnine družb z o. z. nekontingentovane in kontingentovane občne pridobnine za leto 1924 izvršila. — Davčni zavezanci se opozore, da se jim posebni plačilni nalogi ne bodo vročevali, da pa odmerne zazname lahko vpogledajo pri davčni administraciji v Ljubljani, na Bregu št. 6, II. nadstropje, soba št. 6, pri mestnem magistratu in pri davčnem uradu za mesto v Ljubljani od 17. do vštete 31. decembra 1924. Prizivni rok konča 15. januarja 1925.

TRGOVSKI KOLEDAR 1925

je izšel.

Naroča se pri Slov. trg. društvu „Merkur“ v Ljubljani, Gradišče 17 I. Cena s pošlino Din 20.—

Razno.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima v petek, dne 18. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v zborničnih prostorih redno javno sejo z naslednjim dnevnim redom:

1. Naznanilo predsedstva.
2. Zbornični proračun za l. 1925.
3. Načrt novega obrtnega zakona.
4. Poročilo o važnejših zborničnih akcijah na finančnem in kreditnem polju.
5. Vprašanje zborničnega pristopa k mednarodni trgovski zbornici v Parizu.
6. Predlogi gg. zborničnih članov.
7. Tajna seja.

Izvoz iz Vojvodine. Po podatkih ministrstva za kmetijstvo in vode, je ocena, da preostane kmetijskih izdelkov za izvoz v Vojvodini na 2 milijardi dinarjev.

Sušasški pristaniški promet. Statistika sušaskega pristaniškega prometa za mesec november prikazuje nastopne številke: Uvoz: Cement 225 ton, črni premog

7400 ton, pesek 80 ton, les 296 ton, asfalt 100 ton, sol 160 ton, razno blago 38 ton, vino 25.820 hl; skupno 9299 ton in 25.820 hektolitrov. Izvoz: Bukov in hrastov les 4533 ton, črni premog 90 ton, strešna opeka 520 ton, razno blago 205 ton, gradbeni les 12.189 kubičnih metrov; skupno 5348 ton in 12.189 kubičnih metrov. Celokupni promet v pristanišu Sušaku je znašal torej 13.647 ton (t. j. 1364 vagonov), 12.189 kubičnih metrov (610 vagonov) in 25.820 hl (250 vagonov); skupaj 2322 vagonov ali povprečno dnevno 74 vagonov. Ako se vzame k temu, da so imele ladje redne plovbe povprečno 19 vagonov dnevnega prometa, je znašal dnevni promet v sušasški luki v mesecu novembru 85 vagonov. Izkaz o parnikih in jadrnicah iregularne plovbe prikazuje za november nastopno sliko sušaskega prestaniškega prometa: Jugoslavija: 11 parnikov s tonažo 3052 (z nosilno zmoglostjo 6714), 63 jadrnic 1665 (4162). Italija: 7 parnikov 4021 (8846), 15 jadrnic 754 (1885). Grčija: 2 parnika 3362 (7401). Anglija: 3 parniki 3964 (7401). Holandska: 1 parnik 2199 (4736). Skupno 24 parnikov 18.664 (41.061) in 78 jadrnic 2419 (6047).

Dva Amerikanca darovala 3050 milijonov v vzgojne namene. Veleindustrialec George Eastman je podaril raznim zavodom v Zedinjenih državah znesek 3 milijone šterlingov. Sledeč njegovega zgledu ja podaril znani kralj tobaka J. B. Duce v ravno iste namene vsoto 8 milijonov šterlingov. Ker sta imenovana bogataša že prej darovala v človekoljubne namene okoli 19 in pol milijonov, znašajo sedaj njihovi darovi 30 in pol milijona šterlingov (približno 3050 milijonov lir).

Zvišanje cen premoga na Poljskem. Ker so lastniki premogovnikov zvišali delavne mezde, je gornješlezjski premogovni trust zvišal cene za notranji trg in za izvoz v Gdansko. Nasprotno so cene za eksportni premog ostale iste.

Tržna poročila.

Ljubljanski trg. Zboljšanje valute se v cenah na ljubljanskem trgu v splošnem ne pozna. Cene mesu in masti so že dolgo nespremenjene. Nekatera živila pa so se kljub ugodnemu stanju dinarja podražila, tako moka »0« na 6.75 dinarjev, kruh na 7 Din za kilogram. Dražje so tudi kokoši, zlasti piščanci, potem zelenjava in sadje. Le jajca se držijo kljub bližajoči se zimi na 2.25 do 2.50 Din za komad. Mleko se je trgovalo ta teden po 3 do 3.75 Din za liter, solata rdeča po 1.25 do 1.50 Din merica, endivija 0.50 do 1.25 Din glavica, jabolka povprečno po 2 do 5 Din kg (boljša tudi dražje, a slabša ceneje), hruške po 2.50—6 Din za kilogram po kakovosti.

Bosanske slive na trgu v Brčki. Od 15. septembra do 6. decembra t. l. se je prodalo v Brčki 193 vagonov suhih sliv. Te dni znaša cena za suhe slive (80/85) po 13 (95/100) 12.50 in (110/120) 11.50 dinarjev za kilogram netto. Orehi so v glavnem že razprodani. Kupčija s slivami je še vedno živahna.

Svinjski sejem v Mariboru. Prignalo se je 135 svinj in 2 kozi. Cene so bile mladim prašičem 7 do 9 tednov starim, 150—187.50 Din (prejšnji sejem 150 do 250), 3—4 mesece starim 275—350 (300 do 700), 8—10 mesecev 750—875 (800 do 900), eno leto starim 1250—1750 (1150—1450) Din za komad. (V oklepajih označene cene so od pretečenega tedna.) 1 kg žive teže 15—16.25 Din, mrtve 18.75—22.50 (20—22.50) Din. Promet je bil srednji. Radi visokih cen se še polovice ni prodalo. Kozi nista bili prodani.

Mariborsko sejmsko poročilo (9. decembra). Prignalo se je: 2 konja, 2 bika, 46 volov, 288 krav in 7 telet; skupaj 345 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli 12.50—13, poldebili 11.50—12.50, plemenski 10.50—11; klavne krave debele 10.25—12; plemenske 9.25—10; za klobasarje 6—9; molzne krave 9.50; breje krave 9.50; mlada živina 12—13.25 dinarjev za kg. — Mesne cene: Volovsko meso I. 25—27.50, II. 22—24; meso bikov, krav in telic 20—21.50; telečje I. 27—30, II. 21—25; svinjsko sveže meso 25—35 Din za kg.

Dobava, prodaja.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. decembra t. l. pri intendanturi IV. armijske oblasti v Zagrebu glede dobave mesa za garnizijo Zagreb, pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede dobave mesa za garnizijo Karlovac ter pri komandi mesta v Kraljevi, Dolnji Lendavi in Murski Soboti glede dobave mesa za te garnizije. Dne 1. januarja 1925 pri ravateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega železa. — Dne 3. januarja 1925 pri ravateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave inventarskih predmetov.

Prodaja stare vojaške opreme se bo vršila dne 3. januarja 1925 pri Upravi II. zavoda za izradu vojne odeče v Sarajevu.

Prodaja odpadkov. Pri upravi IV. zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu se bo vršila dne 20. decembra t. l. prodaja odpadkov od sukna.

Prodaja riževice za izdelovanje metel in krtač (okoli 30 centov) se bo vršila pri Šumski upravi v Beli Crkvi (Banat).

Prodaja stare vojaške opreme se bo vršila dne 3. januarja 1925 pri Oddelku II. zavoda za izradu vojne odeče v Slavonskem Brodu.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled. —

Ljubljanska borza.

15. decembra 1924.

Les. Deske, 20, 25, 30 mm, monte, fco meja den. 590, bl. 610; plohi, 50 mm, monte, fco meja den. 590, bl. 610; remeljni, 30/60, 60/60, 35/70, 70/70, 40/80, 80/80, fco meja den. 600, bl. 610; hrastovi železn. pragovi, 250, 25 × 15, fco nakladalna postaja, za komad den. 52; hrastovi frizi, 5, 6, 7, 8, 9, Ia, fco meja den. 1450; bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, fco nakladalna postaja 2 vag. den. 25, bl. 26, zaklj. 25. — Žito in poljski pridelki: Pšenica domača fco Ljubljana den. 420; pšenica bačka, par. Ljubljana bl. 465; koruza nova, gar., par. Škofja Loka, januar 2 vag. den. 230, bl. 235, zaklj. 230; koruza nova, gar., par. Škofja Loka, februar 2 vag. den. 240, bl. 245, zaklj. 240; koruza nova, umetno sušena, defekt, fco Ljubljana dostavljena na dom den. 230, bl. 260; koruza nova, gar., fco slav. postaja bl. 185; laneno seme, fco Ljubljana den. 700; otrobi drobnj,

fco Ljubljana bl. 212.50; otrobi srednje debeli, fco Jarše bl. 240; krompir gorenjski, fco nakl. postaja, plač. pri prej. den. 133. Fižol: ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trans. bl. 505; prepelčar, očiščen, b/n, fco Postojna trans. bl. 580; mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trs. bl. 480; Jabolčna marmelada bl. 2400.

Vrednote: 7% inv. pos. iz l. 1921. bl. 65; Lot. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 125; Celjska pos. den. 210; Ljublj. kred. banka den. 222; Prva hrv. šted. den. 885, bl. 895; Str. tov. in liv. den. 130, bl. 148; »Split«, anon. dr. za cement Portland den. 1400, bl. 1420; 4½% kom. zad. Kranj. dež. banke bl. 89.

Na kraljevi imendan dne 17. dec. 1924 borza ne posluje.

Od 18. decembra 1924 se uvede na Ljublj. borzi kotacija sledečih papirjev: 1. 4% Kranjsko deželno posojilo iz leta 1888; 2. 4½% Kranjsko dež. melioracijsko posojilo iz leta 1911; 3. 4½% Kranjsko deželno posojilo iz leta 1917.

PO ZAKONU

se
sme
v

MAGGI

jevih originalnih steklenicah
shranjevali oziroma prodajati
samo Maggi-jeva zabela.
Pri dopolnjevanju naj se vedno

označene originalne steklenice dopolnjuje. Tudi naj se izrecno zahteva Maggi-jeva zabela ter vse drugo zavrne.

Državna borza dela v Mariboru. — Pri tej borzi je bilo od 7. do 13. t. m. 89 prostih mest prijavljenih, 156 oseb je iskalo dela, v 52. slučajih je borza posredovala uspešno in 5 oseb je odpotovalo; od 5. januarja do 13. decembra pa je bilo 6901 prosto mesto prijavljenih, 9826 oseb oseb je iskalo dela, v 3258 slučajih je posredovala borza uspešno in 1379 oseb je odpotovalo. — Delo išče: 33 blapcev in dekel, 4 gospodinje za na deže-

lo, 10 viničarjev, 1 rudar, 1 lončar, 1 operski delavec, 10 podkovskih kovačev, 2 urarja, 4 mehaniki, 1 elektromonter, 2 elektrotehnika, 14 strojnih ključavničarjev, 15 mizarjev, 2 kolarja, 1 sodar, 1 lesni prostorni mojster, 1 žagovodja, 3 žagarji, 3 slikarji, 2 tesarja, 1 zidar, 5 usnarjev, 4 tapetniki, 11 čevljarjev, 12 šivilj, 4 perice, 1 likarica, 1 brivec, 4 krojači, 3 mesarji, 1 slaščičar, 1 medicinar, 2 mlinarja, 6 pekovi, 20 na-

takarjev, natakarije, 4 hotelske sobarice, 60 tovarniških pomožnih delavcev, delavk, 20 slug, 6 strojnikov in kurjačev, 1 fotograf, 1 fotografinja, 2 blagajničarki, 15 trgovskih sodelavcev in sodelavnic, 1 skladiščnik, 4 kočijaži, 18 pisarniških moči, 105 kuharic, služkinj, varušek, sobaric, postrežnic in slično, 8 vzgojiteljic, 3 učiteljice, 2 družabnice, 1 bolniška strežnica, 18 vajencev in vajenk. — Delo je na razpolago:

34 blapcem in deklam, 4 viničarjem, 22 rudarjem, 1 gospodarskemu pristavu, 1 oskrbniku, 1 lončarju, 2 kleparjema, železolarju, 1 sodarju, 1 kiparju, 3 krojačem, 1 mlinarju, 2 fotografoma, 2 delavcema za izdelovanje zamaškov, 1 strojniku k parni lokomobili, 17 vajencem, 2 vzgojiteljicama, 1 nadzorovalki za tov., 1 varuški, 1 t. agentinji, 2 rest. kuharicam, 11 kuharicam, 1 sobarici, 17 služkinjam, 1 šteparici gor. del. čevljev.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporočila potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 913

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

"FIDES"

REVIZIJSKI IN KOMERCIJELNI BIRO

LJUBLJANA, Anton Knezova ul. 3. - Tel. 952

(lastnik Milan Bogady, bivši generalni ravnatelj Trgovske banke v Ljubljani)

izvršuje:

REVIZIJE

in sestave bilanc, mesečnih zaključkov, inventur itd. enkrat ali v rednih presledkih.

POLAGANJE NOVIH KNJIGOVODSTEV

po zadnjih preizkušanih najbolj praktičnih metodah. Zastarele, nepraktične sisteme in enostavna knjigovodstva se preureja v nove pregledne sisteme s posebnim ozirom na zahteve davčnih oblasti. Za male in srednje obrate, ki si ne morejo nastaviti lastnega knjigovodstva, žele pa imeti jasno sliko o delovanju, izvršuje vsa knjigovodstvena dela po izurjenih uradnikih proti majhni mesečni odškodnini. Specialni sistemi za obrtnike in male trgovce.

ORGANIZACIJE

trgovskih, industrijskih in obrtnih podjetij. Poenostavljenje pisarniškega dela.

STROKOVNA MNENJA IN VSA ZAUPNA TRGOVSKA DELA.

Strogo strokovno delo in absolutna tajnost zaječena. Zmeren honorar.

TISKARNA "MERKUR"

Trg.-ind. d. d.

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, posetnice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah

Lastna knjigovodstva

Telefon št. 532
Račun pri pošti, čeh. savežu št. 13.108

JUHAN

se dobi v vseh špecerijskih prodajnah.

Pisarna: Ljubljana, Gradšče 13.

Najcenejše nove in rabljene PISALNE STROJE

v specialni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računalnih, razmnoževalnih in kopirnih strojev Ludovik Baraga, Ljubljana

Šelenburgova ul. 6./I. nadst. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Barvni trakovi, karbon-indigo papir ter vse druge potrebščine.

Oglašajte v Trgovskem listu!

„MERKUR“, trgovsko-industrijska delniška družba v Ljubljani.

Vabilo k subskribciji II. emisije delnic.

Izvršuje sklep občnega zbora delničarjev »MERKUR«, trgovsko-industrijske delniške družbe v Ljubljani z dne 28. maja 1924 provaja k temu pooblaščenim upravni svet na podlagi od-

brenja Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu z dne 25. junija 1921, VI. št. 3299, na tem občnem zboru sklenjeno povišanje družbine delniške glavnice

od Din 750.000— na Din 1,500.000—

z izdajo

7500 komadov novih delnic à Din 100— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu Din 120— za komad tel quel v razmerju na eno staro eno novo, protivrednost plačljiva ob subskribciji.

Stari delničarji, ki hočejo izvršiti opcijo, morajo predložiti svoje delnice brez kuponske pole pri družbini blagajni, da se na njih označi izvršitev opcije.

2. Novim delničarjem se ponudijo eventualno preostale nove delnice po kurzu Din 130— za komad tel quel, plačljivih ob subskribciji.

3. Subskribcija traja od 10. decembra 1924 do 15. januarja 1925 in se more izvršiti pri družbini blagajni, »MERKUR«, trg.-ind. d. d. v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica št. 13, dokler traja subskripcijski rok, vsaki dan, izven nedelj in praznikov, ob običajnih uradnih urah.

4. Dodelitev delnic se izvrši po preteku subskripcijskega roka čim najhitreje. Za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najkasneje do 1. februarja 1925.

5. Izročitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil do 1. julija 1925.

Ljubljana, dne 7. novembra 1924.

6. Azijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli po odbitku stroškov in pristojbin rezervnim fondom podjetja.

7. Nove delnice so deležne na družbinem dobičku od 1. januarja 1925 dalje.

Pričakujemo, da se blagovolite odzvati našemu vabilu k subskribciji in pripomorete k čim lepšemu uspehu nove emisije, da tako kot star delničar ostanete zvest nalogam, ki si jih je naša družba stavila ob ustanovitvi našega stanovskega podjetja. S povečano lastno glavnico bo omogočen našemu mlademu podjetju uspešnejši razvoj in slovenska trgovina, industrija in obrt bo imela v svoji stanovski tiskarni trajno oporišče pri svojem strokovnem organizacijskem delu za zaščito lastnih gospodarskih interesov.

Našo moderno opremljeno tiskarno, katere ustanovitev je bila nujna potreba slovenskim gospodarskim krogom, hočemo in moramo povzdigniti do najvišje stopnje razvoja; v tem stremljenju pa naj nas podpira sleherni slovenski trgovec, industrialec in obrtnik.

Upravni svet.